

Studentenwebinar Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming

16 juni 2025

Linda Hanegraaf, Jurja Steenmeijer, Tobias
Baruch en Hilbert Fleddérus

Richtlijnen Jeugdhulp
en Jeugdbescherming

Welkom

- **Linda Hanegraaf**
NJi | Nederlands Jeugdinstituut
- **Jurja Steenmeijer**
BPSW | Beroepsvereniging van professionals in sociaal werk
- **Tobias Baruch**
Gezinsmanager | Jeugdbescherming Regio Amsterdam
- **Hilbert Fleddérus**
NIP | Nederlands Instituut van Psychologen

Praktische zaken

Q&A (of V&A)

We nodigen je van harte uit om inhoudelijke vragen te stellen. Dit kan via de Q&A functie.

Je kunt een vraag van iemand anders die jij ook interessant vindt een duimpje geven, dan komt deze hoger in de lijst te staan.

Chat

Mocht je een technische vraag hebben, dan kun je deze stellen in de chat.

Veel voorkomende vragen

- Hoe kunnen de Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming bijdragen aan mijn professionaliteit?
- Voor wie zijn de richtlijnen bedoeld?
- Hoe kan ik de richtlijnen gebruiken?
- Hoe bindend zijn de richtlijnen?
- Hoe onderbouw en verantwoord ik mijn handelen als professional aan hand van de richtlijnen?

Richtlijnen Jeugdhulp
en Jeugdbescherming

► Programma

Wat

- Introductie casus

Waarom

- Richtlijnen en de professionele standaard

Wie

- Van wie en voor wie zijn de richtlijnen

Wanneer

- Praktijkvoorbeeld

Waar

- Vindplaats en verantwoording

► Casus

Luca

- 10 jaar
- Jongste met drie brussen
- Ouders zijn uit elkaar
- Betrokken bij de verkenningsfase
- Signalen van huis

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Wettelijke kaders

Overheid.nl Meldcode

Beroepsverenigingen

Ethisch
Normatief
Beroepscode

Tuchtrecht

Professionele autonomie

Kwaliteitskaders
Organisatie of sector

CAO
Vakbonden
FBZ FNV CNV

Gedragscode

Organisatie

Relationeel

Overheid

Jeugdwet
WMO
AVG

Inspectie
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Institutionele lijn

Beroepsregistratie

Professionele lijn

Kennisinstituten

Protocollen

Instellings-
beleid

[Ont]Regel de Zorg

Initiële opleidingen
Na- en bijscholing

Accreditatie

Instrumenten
& checklists

Methodieken

Technisch

Instrumenteel

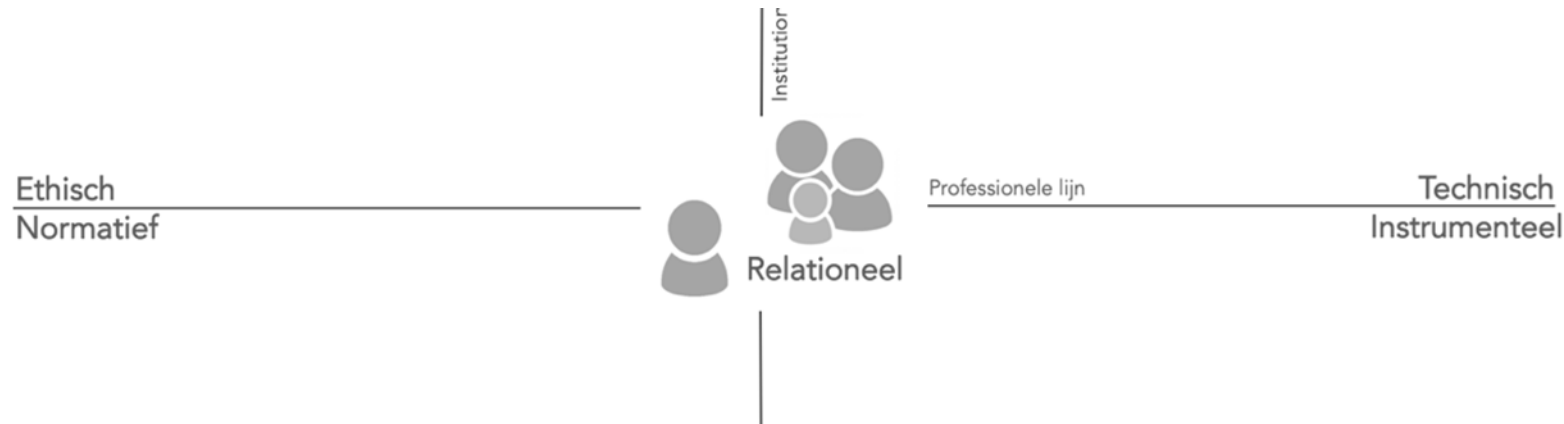

Richtlijnen

Brancheverenigingen

► Professionele standaard

Jeugdwet, artikel 4.1.1

- 3. De hulpverlener neemt bij zijn werkzaamheden de zorg van een goede hulpverlener in acht en handelt daarbij in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de voor die hulpverlener geldende professionele standaard.

Besluit Jeugdwet, artikel 5.1.1

- 3. De jeugdhulpaanbieder, de gecertificeerde instelling en het college dragen er zorg voor dat geregistreerde professionals hun taken kunnen verrichten met inachtneming van de voor hen geldende professionele standaard.

► Van wie en voor wie zijn de richtlijnen?

Van de praktijk, voor de praktijk!

De richtlijnen ondersteunen professionals om samen met ouders en kinderen te beslissen over de best passende hulp.

De rol van het Nederlands Jeugdinstituut

Autorisatie door:

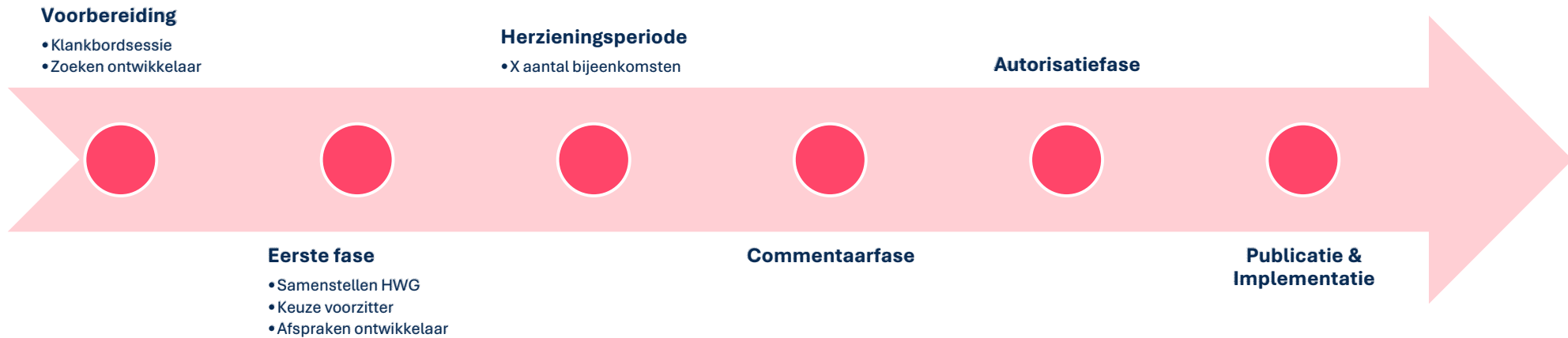
BPSW
beroepsvereniging
van professionals
in sociaal werk

NIP
Nederlands Instituut
van Psychologen

nvo
nederlandse vereniging
van pedagogen en
onderwijskundigen

Ontwikkelproces

- Onderwerp richtlijnen
- Knelpuntenanalyse
- Proefimplementatie
- Herziening

► De verschillende richtlijnen

Basisrichtlijn

Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp

Opgroeien en ontwikkeling

Middelengebruik, Seksuele ontwikkeling, Toekomstgericht werken, Radicalisering

Gezin en omgeving

Kindermishandeling, KOPP/KOV, Problematische gehechtheid, Scheiding en problemen van jeugdigen

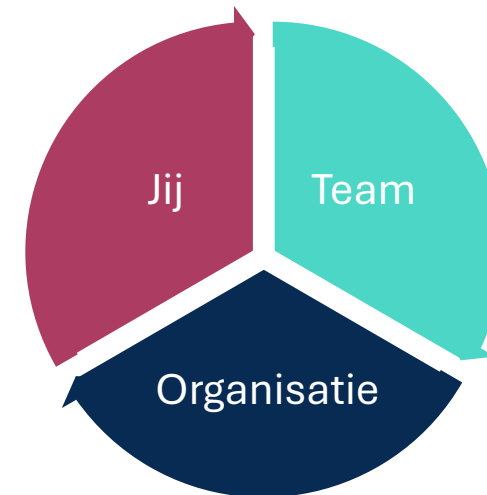
Ontwikkelingsproblemen

ADHD, Dyslexie, Ernstige gedragsproblemen, Stemmingsproblemen, Traumagerelateerde problemen

Hulpproces en hulpvorm

Uithuisplaatsing en terugplaatsing, Residentiele Jeugdhulp, Pleegzorg

► Nieuw format richtlijnen

Richtlijnen Jeugdhulp
en Jeugdbescherming

Alle richtlijnen ▾ Hulp bij implementatie Nieuws Over de richtlijnen 🔍 Zoeken

 > Seksuele ontwikkeling

Richtlijn Seksuele ontwikkeling

Richtlijn in het kort

De richtlijn gaat in op de seksuele ontwikkeling van kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar die te maken hebben met jeugdhulp en/of jeugdbescherming.

→ [Naar de richtlijn](#)

Routekaart

De routekaart laat zien welke onderwerpen de richtlijn behandelt.

→ [Download routekaart](#) 📄

Aan de slag

Wil je aan de slag met de implementatie van de richtlijnen? Bekijk de tools.

→ [Hulp bij implementatie](#)

Herziening en actualisatie

Deze richtlijn is momenteel in herziening tot zomer 2026. Tijdens deze periode vormt de huidige richtlijn de vakinhoudelijke standaard voor jeugdprofessionals.

→ [Lees meer over de herziening](#)

Kennis over seksualiteit

Op de site van het Nederlands Jeugdinstituut vind je informatie over seksualiteit en gender, bijvoorbeeld hoe je er met jongeren over kunt praten.

→ [Naar NJi.nl](#) 🌐

► Nieuw format richtlijnen

Ga naar

Kernaanbevelingen

1. Introductie

2. Wat is de seksuele ontwikkeling?

3. Risicofactoren en beschermende factoren

4. Signalering en diagnostiek

5. Aanpak en interventies

6. Competenties

7. Samenwerking

8. Randvoorwaarden

Kernaanbevelingen

 Print deze pagina

- Gebruik up-to-date kennis (de richtlijn) over de seksuele ontwikkeling, seksuele gezondheid, risico- en beschermende factoren, het [Vlaggensysteem](#) en landelijke interventies, en over randvoorwaarden om kinderen en jongeren goede ondersteuning en begeleiding te kunnen bieden.
- Bied (pro)actief informatie, advies en begeleiding bij de seksuele ontwikkeling aan kinderen en jongeren en/of hun ouders vanuit een positieve insteek, tegen de achtergrond van de algehele ontwikkeling van het kind.
- Wijs jongeren (12-23 jaar) op betrouwbare informatie over seksualiteit ([www.sense.info](#) , [www.qpido.nl](#) , [www.meldknop.nl](#) , [www.helpwanted.nl](#)) en eventuele aanvullende seksualiteitshulpverlening (Sense-sprekuren, Fiom, Siriz).
- Normaliseer (gezond) seksueel gedrag dat niet beschadigend voor het kind of de jongere zelf of voor een ander. Leg uit, leer sociale regels aan en begrensvaar nodig (zie [Wat is de seksuele ontwikkeling?](#))
- Bespreek de seksuele ontwikkeling in de intakefase met het kind of de jongere en diens ouders en laat dit regelmatig terugkomen tijdens de begeleiding/behandeling. Gebruik hiervoor [Competenties](#) en het [Vlaggensysteem](#) en — waar nodig — de [Child Sexual Behaviour Inventory](#) en/of het [Risicotaxatie Instrument Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag](#) .

► Routekaart

Routekaart richtlijn Seksuele Ontwikkeling

De focus van de richtlijn Seksuele ontwikkeling ligt op de seksuele ontwikkeling van kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar die te maken hebben met jeugdhulp of jeugdbescherming. Aan de hand van uitgangsvragen geeft de richtlijn aanbevelingen aan jeugdprofessionals voor specifieke problematiek rondom seksuele ontwikkeling. Deze routekaart geeft in vogelvlucht een beeld van de onderwerpen die aan bod komen.

Wanneer je de rode tekst aanklikt, kom je direct bij de bouwsteen van jouw keuze terecht. Je kunt hier dan de informatie vinden over de genoemde onderwerpen.

5 typen richtlijnen

Basisrichtlijn

Opgroeien en ontwikkeling

Gezin en omgeving

Ontwikkelingsproblemen

Hulpproces en hulpvorm

1

Basiskennis

Bouwsteen

Wat is seksuele ontwikkeling?

- Definities van begrippen
- Seksuele ontwikkeling van 0-23 jaar per leeftijdsgroep
- Seksuele ontwikkeling bij specifieke groepen kinderen en jongeren:
 - met een licht verstandelijke beperking
 - met een stoornis in het autisme-spectrum
 - met hechtingsproblemen
 - die seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben meegemaakt

Bouwsteen

Risicofactoren en beschermende factoren

- Risico- en beschermende factoren
 - Persoonlijke, omgevings- en maatschappelijke factoren
- Risico- en beschermende factoren bij specifieke groepen (LVB, autisme, hechtingsproblemen, slachtoffers seksueel grensoverschrijdend gedrag)

2

Handelen professionals

Bouwsteen

Signalering en diagnostiek

- Opvallende ontwikkelingen en risico's signaleren en zorgen bespreken
- Met het Vlaggensysteem werken: seksueel gedrag duiden en passend reageren
- Met de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling werken

Bouwsteen

Aanpak en interventies

- Bij de leefwereld en ontwikkelfase van kinderen en jongeren aansluiten
- Per specifieke groep (LVB, autisme, hechtingsproblemen, slachtoffers seksueel grensoverschrijdend gedrag) de seksuele ontwikkeling ondersteunen
- Seksualiteit bespreekbaar maken
- Samen een passende interventie kiezen

3

Voorwaarden

Bouwsteen

Competenties

- Kennis van seksuele ontwikkeling
- Professionele houding
- Praten over seksualiteit met kinderen, jongeren en hun ouders
- Opvallend seksueel gedrag duiden

Bouwsteen

Samenwerking

- Met andere professionals samenwerken
- Met derden gegevens uitwisselen
- Aangifte doen of met politie en justitie overleggen

Bouwsteen

Randvoorwaarden organisaties

- Gezamenlijke visie ontwikkelen en uitdragen
- Binnen wettelijke kaders werken
- Strafbaarheid seksueel grensoverschrijdend gedrag in beeld hebben

Richtlijnen Jeugdhulp
en Jeugdbescherming

Raadpleging als onderdeel van je werkroutine

Ter voorbereiding op een gesprek, tijdens een gesprek of als naslagwerk.

Met als doel:

- Onderzoeken wat er aan de hand is
- Bepalen aanpak bij bepaalde zorgen of problemen
- Onderbouwen van de keuzes
- Uitleg aan ouders en/of kind
- Gemeenschappelijk denkkader tijdens casuïstiekbespreking

**Richtlijnen Jeugdhulp
en Jeugdbescherming**

Schrijf voor jezelf op: in welke richtlijn ga ik op zoek?

- Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp
- Middelengebruik
- Seksuele ontwikkeling
- Toekomstgericht werken
- Radicalisering
- Kindermishandeling
- KOPP/KOV
- Problematische gehechtheid
- Scheiding en problemen van jeugdigen
- ADHD
- Dyslexie
- Ernstige gedragsproblemen
- Stemmingsproblemen
- Traumagerelateerde problemen
- Uithuisplaatsing en terugplaatsing
- Jeugdhulp met verblijf
- Pleegzorg

► Casus

Luca

- 10 jaar
- Jongste met drie brussen
- Ouders zijn uit elkaar
- Betrokken bij de verkenningsfase
- Signalen van huis

Richtlijnen in mijn stage of werk

- **De professional:** Deskundigheidsbevordering
- **De organisatie:**
Op welke plekken worden de richtlijnen gebruikt? Hoe worden deze gebruikt?
- **De buitenwereld:**
Onderhandeling met gemeente, beleid schrijven

Richtlijnen Jeugdhulp
en Jeugdbescherming

Vragen aan de sprekers

Enthousiast... En nu?

- Ga het gesprek aan op je werk of stage.
- Abonneer je op de Nieuwsbrief.
- Meld je aan voor een webinar over de richtlijnen.
- Word lid van je beroepsvereniging.
- Meld je aan voor het Platform Vakmanschap.

► Handige Tools

Tools voor invoer richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

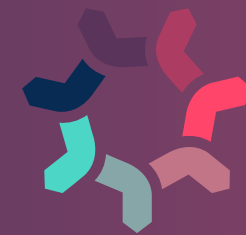
- Learning byte
- Factsheet: hoe aan de slag te gaan met de richtlijnen
- Richtlijnen thermometer

Evaluatie

- Heeft dit webinar bijgedragen aan meer kennis over de richtlijnen?
- Heeft dit webinar je geholpen om de richtlijnen te (gaan) benutten tijdens je handelen in de beroepspraktijk?
- Wil je een tip of een top kwijt? Zet deze in de chat!

Bedankt en veel succes!

Richtlijnen Jeugdhulp
en Jeugdbescherming